

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

29 mai 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Cobzac Elena

Boico Victor

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Scutelnic Cătălin, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 mai 2018, în cauza penală privindu-l pe

Cozac Serghei Xxxxx, născut la xxxxx, originar și domiciliat mun. Xxxxx xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

1. prima instanță: 02.01.2018-13.02.2018
2. instanța de apel: 05.04.2018-03.05.2018
3. instanța de recurs: 05.03.2019 - 29.05.2019

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 13 februarie 2018, în procedura judecării pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, **Cozac Serghei Xxxxx**, a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 217 alin. (4) lit. b) Cod penal, la 2 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate în domeniul producerii, preparării, experimentării, extragerii, prelucrării, transformării, procurării, păstrării, expedierii, transportării, distribuirii substanțelor narcotice, psihotrope, etnobotanicelor sau analogilor acestora, pe un termen de 3 ani.

Conform art. 90 Cod penal, a fost suspendată condiționat executarea pedepsei cu închisoare stabilită lui Cozac S., dacă inculpatul în termenul de probațiune de 2 ani nu va săvârși o nouă infracțiune și prin comportare exemplară și muncă cinstită va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat, fiind obligat să nu-și schimbe domiciliul și/sau reședința fără consimțământul organului competent.

A fost respinsă cererea părții acuzării, privind încasarea de la inculpat a cheltuielilor judiciare în sumă de 1680 lei.

2. Potrivit sentinței s-a constatat, că Cozac S. acționând cu intenție directă, având scopul de a-și asigura propriul consum de droguri, la data de 20.10.2017, aproximativ la orele 12:00, aflându-se lângă terenul de joacă din str.xxxxx, mun. Xxxxx, i-a transmis lui Molodoi Vitalie bani în sumă de 150 lei pentru a achiziționa substanță narcotică.

Tot atunci, Molodoi Vitalie, în circumstanțe nestabilite de către organul de urmărire penală, a intrat în posesia unui pachet cu masă vegetală pe care i l-a transmis lui Cozac S., care l-a păstrat asupra sa până la 20.10.2017, aproximativ ora 12:50, când în rezultatul efectuării cercetării la fața locului, lângă bancheta din față a terenului de joacă din str.xxxxx, din mun. Xxxxx, a fost depistat și ridicat un pachetel din polimer de tip zip-lock cu masa vegetală de culoare verde închis.

Conform raportului de expertiză nr. 34/12/l-R-6580 din 12.12.2017, masa vegetală uscată, mărunțită, de culoare verde-închis din interiorul pachetului de tip zip-lock din polimer incolor, prezentată la examinare, conține XLR 11, care face parte din categoria substanțelor psihotrope, cantitatea cărora constituie 0,691 grame (materie uscată).

Conform Hotărârii Guvernului nr. 79 din 23.01.2006 privind Lista substanțelor stupefiante, psihotrope și a plantelor care conțin astfel de substanțe, depistate în trafic ilicit, precum și cantitățile acestora, constituie proporții deosebit de mari.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, respectivele acțiuni a lui Cozac S. au fost calificate de drept în baza art. 217 alin. (4) lit. b) Cod penal, *circulația ilegală a drogurilor, etnobotanicelor sau analogilor acestora fără scop de înstrăinare, adică procurarea, păstrarea, drogurilor, etnobotanicelor sau analogilor acestora, săvârșită în proporții deosebit de mari.*

3. Sentința a fost atacată cu apel de către procuror, care a solicitat casarea parțială a acesteia, rejudecarea cauzei cu adoptarea unei noi hotărâri, prin care să fie admisă solicitarea acuzatorului de stat privind încasarea cheltuielilor judiciare cu dispunerea încasării din contul inculpatului în beneficiul statului cu titlu de cheltuieli judiciare suma de 1680 lei pentru efectuarea expertizei judiciare nr. 34/12/l-R-6580 din 12.12.2017.

În motivarea apelului declarat, a invocat că:

- efectuarea cheltuielilor judiciare într-o cauză penală este provocată de săvârșirea unei infracțiuni, care impune desfășurarea urmăririi și a judecării cauzei pentru aplicarea legii penale celui ce a comis-o;

- cheltuielile judiciare sânt imputabile inculpatului condamnat pentru săvârșirea infracțiunii, temeiul juridic fiind vinovăția sa infracțională, deoarece fără săvârșirea infracțiunii astfel de cheltuieli nu s-ar fi efectuat;

- obligația inculpatului de a suporta cheltuielile judiciare este principală și integrală, întrucât săvârșirea unei infracțiuni atrage în mod inevitabil desfășurarea urmăririi penale și a judecării cauzei, pentru a i se aplica pedeapsa infractorului, obligația de a suporta cheltuielile judiciare îi revine în principal acestuia, chiar dacă

partea vătămată și partea civilă au determinat, prin cererile lor, producerea unor cheltuieli;

- obligația de a suporta cheltuielile judiciare este integrală, incluzând toate cheltuielile necesare pentru pronunțarea unei hotărâri de condamnare de către prima instanță;

- cheltuielile de judecată suportate de către stat în cauza penală de învinuire a lui Cozac S., urmează să fie încasate din contul acestuia.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 mai 2018, a fost respins ca nefondat apelul declarat și menținută sentința.

5. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a menționat, că prima instanță a stabilit corect starea de fapt ce corespunde probelor din dosar, care au fost apreciate corect, instanța de fond încadrând just acțiunile inculpatului în baza dispozițiilor art. 217 alin. (4) lit. b) Cod penal, după semnele calificative - circulația ilegală a drogurilor, etnobotanicelor sau analogilor acestora fără scop de înstrăinare, adică procurarea, păstrarea, drogurilor, etnobotanicelor sau analogilor acestora, săvârșită în proporții deosebit de mari.

Instanța de apel a reținut că, acuzatorul de stat a solicitat încasarea sumei de 1680 lei, suportate pentru efectuarea raportului de expertiză chimică nr. 34/12/1-R-6580 din 12.12.2017, prin care a fost stabilită natura substanței aflate în pachetul depistat la Cozac S.

Instanța de apel a menționat că prin prisma normelor de procedură penală art. 227-229 Cod de procedură penală, sumele solicitate de acuzatorul de stat nu constituie cheltuieli judiciare care pot fi puse în sarcina inculpatului Cozac S.

În viziunea instanței de apel, raportul de expertiză nr. 34/12/1-R-6580 din 12.12.2017, prin care a fost stabilită natura substanței - masei vegetale ridicate din pachetul depistat lângă Cozac S., a fost efectuat în baza ordonanței procurorului de numire a expertizei chimice din 09.11.2017 (f.d. 25), care a fost emisă în vederea determinării dacă substanța depistată constituie droguri, substanțe stupeficante, psihotrope și precursori a acestora, precum și analogelor acestora și dacă da, de care anume.

Prin urmare, în opinia instanței de apel, ordonatorul expertizei la caz este organul de urmărire penală, în baza ordonanței care în baza art. 143 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, a dispus efectuarea expertizei judiciare în mod obligatoriu, pentru constatarea existenței sau inexistenței infracțiunii, deoarece prin alte probe nu poate fi stabilit adevărul în cauză. Organul de urmărire penală era obligat să dispună efectuarea expertizei judiciare chimice pentru a putea incrimina inculpatului comiterea infracțiunii prevăzute de art. 217 alin. (4) lit. b) Cod penal, după semnele calificative - circulația ilegală a drogurilor, etnobotanicelor sau analogilor acestora fără scop de înstrăinare, adică procurarea, păstrarea, drogurilor, etnobotanicelor sau analogilor acestora, săvârșită în proporții deosebit de mari.

Astfel, instanța de apel a reținut că, cheltuielile judiciare solicitate de către acuzatorul de stat în sumă de 1680 lei, suportate pentru efectuarea expertizei

chimice, reprezintă cheltuieli ce sunt trecute în contul statului, or, normele procesual penale nu prevăd încasarea din contul condamnatului a cheltuielilor judiciare care constituie cheltuieli de expertiză obligatorie necesare organului de urmărire penală pentru acumularea probatoriului în dosar, iar la caz, expertiza a fost dispusă de către organul de urmărire penală pentru a determina natura masei vegetale ce se afla în pachetelului ridicat de lângă Cozac S. în cadrul acțiunilor de urmărire penală.

6. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către procuror, prin care solicită casarea acesteia, în partea ce ține de soluția dispusă cu privire la cheltuielile judiciare, cu dispunerea rejudecării cauzei în această parte în instanța de apel în alt complet de judecată.

În motivarea recursului invocă aceleași motive pe care le-a indicat în apel, suplimentar menționând că:

- instanța de apel nu a luat în considerație faptul că, în cadrul cauzei penale de către stat au fost suportate cheltuieli în sumă de 1680 lei, la realizarea expertizelor, sumă ce urma a fi încasată de la inculpat în beneficiul statului, conform prevederilor art. 227-229 Cod de procedură penală, iar instanța contrar prevederilor art. 385 alin. (1) pct. 14), art. 397 pct. 5) Cod de procedură penală, nu a dispus acest fapt;

- soluția instanței de apel de a respinge solicitarea acuzatorului de stat referitor la încasarea de la Cozac S. a cheltuielilor judiciare, contravine normelor procesual penale;

- prin modificările survenite în Codul de procedură penală, în vigoare din data de 09 februarie 2018, legislatorul a exclus prevederile art. 143 alin. (2) Cod de procedură penală și astfel norma legală ce instituia obligația statului a suporta cheltuielile pentru efectuarea expertizelor în cauzele penale, a fost exclusă;

- la examinarea prezentei cauze, instanța de apel era obligată să se conducă de prevederile art. 4 alin. (1) Cod de procedură penală și să dispună soluția anume în conformitate cu prevederile art. 229 alin. (1) Cod de procedură penală, or altă normă care la moment ar prevedea obligația statului de a suporta aceste cheltuieli, nu este în vigoare;

- pe caz urmează a se ține cont și de dispoziția art. 1 alin. (2) Cod de procedură penală;

- se generează o situație preferențială a acelor persoane care au comis infracțiuni și defavorabilă față de ceilalți membri ai societății, care în mod indirect sunt impuși să suporte acele cheltuieli financiare generate, anume în urma acelor infracțiuni comise de inculpat, astfel consideră că se încalcă principiul egalității în fața legii, prevăzut în art. 9 alin. (1) Cod de procedură penală.

În drept, procurorul își întemeiază recursul declarat în baza art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia, din următoarele considerente:

Potrivit art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Reieșind din criticele expuse de procuror, se constată că acesta contestă decizia instanței de apel, în exclusivitate din considerentul că, a menținut soluția primei instanțe, prin care a fost respinsă solicitarea acuzatorului de stat privind încasarea de la Cozac S. a cheltuielilor judiciare în beneficiul statului, în sumă de 1680 lei.

Contrar celor invocate de recurent, Colegiul penal consideră ca nefondate criticile procurorului referitor la pretinsa încălcare admisă de instanța de apel, stipulată la pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, precum că, nemotivat nu au fost încasate cheltuielile judiciare din contul inculpatului.

Așadar, în privința acestor alegații se constată, că au constituit obiect de discuție în instanța de apel și asupra cărora această instanță s-a expus întemeiat, respectiv nu există raționamente ca instanța de recurs să se îndepărteze de la concluziile la care a ajuns instanța ierarhic inferioară.

În susținerea celor menționate, instanța de recurs relevă dispoziția alin. (2) art. 229 potrivit căreia, *instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare...* Prin urmare, se atestă că norma dată nu poartă un caracter imperativ, ci unul facultativ, lăsând la discreția instanței de a hotărî asupra chestiunii plății cheltuielilor judiciare, ținând cont de împrejurările cauzei și suportării acestor cheltuieli.

Prin urmare, se reține că procurorul solicită încasarea de la Cozac S. a cheltuielilor judiciare în beneficiul statului, în sumă de 1680 lei, ce constituie cheltuieli pentru efectuarea raportului de expertiză judiciară nr. 34/12/I-R-6580 din 12.12.2017, cheltuieli suportate de către organul de urmărire penală pentru efectuarea acțiunii de urmărire penală întru instrumentarea prezentei cauze penale.

Astfel, Colegiul penal atestă că raportul de expertiză judiciară nr. 34/12/I-R-6580 din 12.12.2017, a fost ordonat de către organul de urmărire penală în vederea stabilirii circumstanțelor cauzei, constituind acțiune procesuală ce ține de administrarea probatoriului și formularea învinuirii, astfel constituie cheltuieli ce urmează a fi achitate, conform prevederilor art. 143 alin. (2) Cod de procedură penală (până la modificările din 09 februarie 2018), din contul mijloacelor bugetului de stat, ținând cont de prevederile art. 3 Cod de procedură penală, care stipulează, că în desfășurarea procesului penal se aplică legea care este în vigoare în timpul urmăririi penale sau al judecării cauzei în instanța judecătorească.

În asemenea împrejurări, Colegiul penal statuează, că la caz instanțele și-au motivat eficient soluția de respingere a solicitării procurorului de a încasa cheltuielile judiciare din contul inculpatului.

În baza celor expuse, Colegiul penal conchide, că în cauza dată nu au fost admise erorile de drept la care face referire recurentul și nu sânt temeiuri de casare a soluției adoptate, fiindcă instanța de apel s-a pronunțat motivat asupra tuturor argumentelor indicate în apel și hotărârea atacată cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, astfel, sunt apreciate ca fiind corecte concluziile instanțelor de fond referitoare la respingerea solicitării înaintate de către acuzatorul de stat privind încasarea de la inculpat a sumei de bani menționate mai sus, cu titlu de cheltuieli suportate.

În cele din urmă, Colegiul penal, consideră că nu este incident în speță cazul de casare invocat de către procuror, ce ar servi drept temei de implicare a instanței de recurs, în sensul casării deciziei contestate, în partea dispoziției referitoare la cheltuielile judiciare.

Din considerentele expuse, Colegiul penal apreciază, că argumentele invocate de recurent sânt nefondate, ceea ce impune concluzia privind inadmisibilitatea recursului ordinar declarat, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În conformitate cu art. 432 alin. (1)-(2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Scutelnic Cătălin, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 mai 2018, în cauza penală în privința lui **Cozac Serghei Xxxxx**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia pronunțată integral la data de 29 mai 2019.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecător

Cobzac Elena

Judecător

Boico Victor